

Alrijne

Interne Geneeskunde / Radiologie

Inbrengen veneus poortsysteem

Port-a-cath®

Contactgegevens ziekenhuizen van Alrijne

Leiden

Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 582 8282

Leiderdorp

Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alphen aan den Rijn

Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
071 582 8282

Uw behandelend arts heeft u voorgesteld om bij u een veneus poortsysteem (vps) in te laten brengen door de interventie-radioloog. In deze folder zal in het vervolg van een vps gesproken worden. Dit is een titanium huisje dat op de afdeling Radiologie in het onderhuids vetweefsel van de borstkas wordt geïmplanteerd. Een vps geeft toegang tot de bloedbaan. In deze folder willen wij u uitleggen hoe het inbrengen van een vps verloopt, hoe de zorg na het inbrengen geregeld is en waar u op moet letten als u een vps heeft. In deze folder wordt de algemene gang van zaken beschreven. Het is mogelijk dat in uw geval hiervan enigszins wordt afgeweken.

Wat is een vps en wat is het doel ervan?

Het vps (deze wordt ook wel Port a Cath genoemd) is een titanium "huisje" dat in het onderhuids vetweefsel van de borstkas wordt geïmplanteerd. Dit is bij voorkeur aan de rechterkant en een aantal centimeter onder het sleutelbeen. Bij bezwaren tegen het plaatsen aan de rechterkant kan in overleg ook worden afgeweken naar de linkerkant van de borstkas. Aan het titanium "huisje" is een dun slangetje verbonden dat onderhuids naar de halsader loopt en daar intrede doet in het vaatsysteem. Dit onderhuids "huisje" is gemakkelijk voelbaar en is zo gemakkelijk door een oncologieverpleegkundige aan te prikken. De bedoeling is dat het vps kan worden gebruikt voor het toedienen van chemotherapie en bijvoorbeeld voor bloedafname.

Melden

Voor het inbrengen van het vps wordt u opgenomen op de afdeling Dagbehandeling interne geneeskunde/oncologie. U meldt zich om 8.00 uur of 13.00 uur aan de balie. Volg hiervoor routenummer 430, locatie Alrijne Leiderdorp. De secretaresse geeft u het juiste tijdstip door. De planning van dit soort behandelingen door de interventieradioloog wordt namelijk op het laatste moment gemaakt. Het kan hierdoor voorkomen, dat u wat langer moet wachten op de afdeling Dagbehandeling.

Vorbereiding

Zwanger

Wanneer u zwanger bent of denkt dit te zijn, moet u dit direct melden aan uw behandelend arts.

Nuchter

U mag 3 uur voor de behandeling niet eten en niet drinken.

Medicijnen

In principe kunt u uw gebruikelijke medicijnen op de normale manier innemen. Let op: als u bloedverdunnende middelen gebruikt, dan moet u dit melden aan uw behandelend arts. Deze maakt hierover met u een afspraak: in sommige gevallen worden de bloedverdunnende middelen een aantal dagen gestopt of wordt voor een andere dosering gekozen. Soms is bloedafname nodig. Indien u

medicatie voor diabetes gebruikt, moet u dit ook met de arts overleggen.

Kleding

Het is voor u en voor onze medewerkers prettig, wanneer u bovenkleding aan heeft waarin u zich gemakkelijk kunt bewegen en die u gemakkelijk aan en uit kunt trekken. Op de afdeling krijgt u van tevoren ziekenhuiskleding aan.

Duur van het onderzoek

De gemiddelde duur van het onderzoek en behandeling is 60 minuten. De duur varieert van 60 tot 90 minuten. Soms neemt het plaatsen van het vps iets meer tijd in beslag, dit is van tevoren niet exact te bepalen.

Onderzoek en behandeling

Wanneer u op de afdeling Radiologie arriveert, wordt u opgehaald door een medisch beeldvormings- en bestralingsdeskundige (mbb'er) uit het behandelteam. Aangekomen in de behandelkamer wordt u op tafel geholpen en aangesloten op bewakingsapparatuur. Dit is om u bloeddruk, hartfrequentie en zuurstofgehalte te meten. De mbb'er neemt ook kort een aantal vragen met u door. Als de interventie-radioloog met u komt praten, kijkt hij/zij of het bloedvat en de plek waar het "huisje" komt geschikt is om te gebruiken. De betreffende huid wordt daar gedesinfecteerd. Daarna wordt u toegedekt met steriele lakens, dit om infecties te voorkomen. De mbb'er zorgt ervoor dat u zo comfortabel mogelijk ligt. Vervolgens dient de arts een plaatselijke verdoving toe. Dit verdooft de huid en onderliggend weefsel. Hierna prikt hij of zij met een dunne naald het bloedvat aan om een toegangsweg te maken. Voor het plaatsen van het "huisje" wordt een holle ruimte (pocket) gemaakt onderhuids. Als het "huisje" past, dan wordt het slangetje hierop aangesloten en onderhuids verbonden met het bloedvat in de hals. De interventie-radioloog hecht dan nog de huid dicht. De huid wordt afgeplakt met pleisters en de procedure zal beëindigd worden. Van de radioloog krijgt u schriftelijke informatie mee over het vps, waaronder een paspoort. U kunt dan terug naar uw bed om terug naar de afdeling te gaan.

Uitslag

De radioloog die de procedure verricht, vertelt u vaak al persoonlijk of het plaatsen van het vps zonder problemen heeft plaatsgevonden.

Risico's en complicaties

Afweging

Uw behandelend arts heeft de geringe kans op complicaties afgewogen tegen het te verwachten nut van de behandeling. Mogelijke complicaties zouden kunnen zijn:

- infectie van het vps
- subcutaan (=onderhuids) lopen van infusievloeistof
- nabloeden van de wond na inbrengen van het vps
- trombosevorming in de katheter
- trombosevorming in het bloedvat waarop het vps is aangesloten.

Het team dat de behandeling uitvoert, heeft zich gespecialiseerd in het voorkómen en behandelen van

bijwerkingen van dergelijke ingrepen. Het risico op een complicatie wordt onder andere kleiner door de juiste voorbereiding te treffen. In veel gevallen moet het bloed bij u gecontroleerd worden en eventueel worden er afspraken gemaakt om bloedverdunnende medicijnen te stoppen.

De plaatsing van een vps is een veilige ingreep en verloopt meestal zonder problemen. Een enkele keer treden er bijverschijnselen (complicaties) op. Als dat bij u het geval is wordt in overleg met u en uw behandelende arts besloten of en hoe er wordt overgegaan tot een behandeling van de complicatie.

Röntgenstraling

De behandeling wordt uitgevoerd met zo min mogelijk röntgenstraling. Er wordt alleen een hoeveelheid straling gebruikt die nodig is voor kwalitatief goede behandeling.

Infectie

De behandeling vindt plaats onder steriele omstandigheden. Dit betekent dat de punctieplaats ruim wordt gedesinfecteerd en dat er steriele materialen en afdekdoeken worden gebruikt. Het behandelteam heeft zich gespecialiseerd in het werken onder steriele omstandigheden. Het risico op een eventuele infectie bij een vps binnen 6 weken is 1,7%.

Nazorg

Terug op de verpleegafdeling

Als u weer terug bent op de afdeling moet u ongeveer 1,5 uur nablijven voor observatie op nabloeding. Als u zich goed voelt en er geen tekenen van nabloeding zijn, mag u naar huis. Mocht er thuis bloedverlies ontstaan in het gebied waar het vps geplaatst is, dan moet u het gebied afdrukken en contact met de afdeling opnemen (071 582 8673).

Weer thuis

De pleister mag na 24 uur verwijderd worden. Was vooraf uw handen. De steristrips moeten blijven zitten. Als deze er vanzelf afvallen is dit geen probleem. Na 7 dagen kunt u de strips er zelf vanaf halen als ze er nog steeds op zitten. De wond moet u de eerste 24 uur droog houden. Na 24 uur mag u douchen. Niet baden of zwemmen gedurende twee weken na het inbrengen. De gebruikte hechtingen zijn oplosbaar, soms lost uitwendig een klein stukje hechting niet op, dit kan op de afdeling worden verwijderd.

Gebruik

Het vps mag in principe de dag na de plaatsing gebruikt worden, als het gebied waar het vps is geplaatst nog te gevoelig is, dan wachten we hier iets langer mee. Bloedafname uit het vps kan alleen op de dagverpleging of polikliniek gedaan worden. Maak hiervoor een afspraak.

Let op: als het veneus poort systeem niet meer gebruikt wordt, moet deze 1 keer per 6 weken worden door gespoten. Hiervoor moet een afspraak gemaakt worden op de dagbehandeling.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben, het inbrengen van het vps willen annuleren, problemen hebben na plaatsing of suggesties hebben dan kunt u contact opnemen met de oncologieverpleegkundige van de polikliniek Interne Geneeskunde via telefoonnummer 071 582 8535 of met de afdeling Radiologie via telefoonnummer 071 582 8070.